

PROTOKÓŁ
kontroli kompleksowej
przeprowadzonej w dniach 29 grudnia 2014 r. i 23 stycznia 2015 r.
w Ośrodku Pomocy Społecznej
Plac Wolności 17 F w Słubicach

Działając na podstawie art.7 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005r. Nr 180, poz.1493 z późn. zm.) w związku z art. 22 pkt 6 ustawy z dnia 23 stycznia 2009r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. Nr 31, poz. 206 ze zm.) oraz §13 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 czerwca 2011 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 126, poz. 718).

Zespół kontrolny w składzie:

1. **Anna Obiegło** – Starszy inspektor w Wydziale Polityki Społecznej LUW w Gorzowie Wlkp., posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 432-1/2014 z dnia 18 grudnia 2014 r. – *przewodniczący zespołu kontrolnego;*
2. **Wiesława Mikołajczyk** – Inspektor w Wydziale Polityki Społecznej LUW w Gorzowie Wlkp., posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 432-2-2/2014 z dnia 18 grudnia 2014 r. – *członek zespołu kontrolnego;*

[Dowód: akta kontroli str.1-4]

przeprowadził w dniach 29 grudnia 2014 r. i 23 stycznia 2015 r. w Ośrodku Pomocy Społecznej w Słubicach, zgodnie z *Programem kontroli* zatwierdzonym przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej LUW, kontrolę kompleksową wszystkich sfer organizacji i funkcjonowania jednostki w realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

[Dowód: akta kontroli str.5-10]

O rozpoczęciu kontroli powiadomiono podmiot kontrolowany pismem Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. PS-I.431.4.17.2014.AObi z dnia 16 grudnia 2014 r.

[Dowód: akta kontroli str.11-16]

Przed przystąpieniem do kontroli Zespół kontrolny złożył pisemne oświadczenia o braku okoliczności uzasadniających wyłączenie od udziału w niniejszej kontroli.

[Dowód: akta kontroli str.17-20]

Okres objęty kontrolą: od 1 stycznia 2013 r. do dnia kontroli.

W trakcie kontroli wyjaśnień udzielała Pani Alina Baldys, Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Słubicach oraz Pani Sabina Matkowska, Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego w Słubicach.

Szczegółowej ocenie poddano następujące zagadnienia:

1. Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
2. Infrastruktura pomocy kierowanej do osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
3. Zespół interdyscyplinarny,
4. Realizowanie procedury „Niebieskie Karty”,
5. Warunki realizacji zadania.

USTALENIA Z KONTROLI:

1. Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

W Gminie Słubice obowiązuje Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2013-2017 (przyjęty Uchwałą Nr XLVIII/370/2013 r. Rady Miejskiej w Słubicach z dnia 28 listopada 2013 r.).

Program powstał w oparciu o diagnozę zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Słubice (przeprowadzonej we wrześniu 2013 r.) oraz konsultacje społeczne przeprowadzone w okresie od sierpnia do września 2013 r. (Protokół z dnia 1 października 2013 r.)

Celem głównym Programu jest tworzenie warunków do efektywniejszego przeciwdziałania przemocy w rodzinie i skuteczna ochrona ofiar w Gminie Słubice. W ramach realizacji Programu wyznaczono 5 priorytetów a w obrębie każdego z nich zaplanowano działania (łącznie 29).

Pierwszy priorytet dotyczył periodycznego diagnozowania zjawiska przemocy w rodzinie. W jego obrębie zaplanowano 7 działań, z których zrealizowano/w trakcie realizacji były 3 obejmujące zbieranie szczegółowych informacji nt. skali i przejawów zjawiska na terenie Gminy, aktualizowanie bazy danych o miejscach pomocy, badanie potrzeb szkoleniowych pracowników „pierwszego kontaktu” (i realizacja szkoleń); diagnozę sporządzono w 2013 r; została ona zawarta w Gminnym Programie.

Drugi priorytet obejmował podnoszenie poziomu świadomości i wrażliwości społecznej wobec przemocy w rodzinie, w jego ramach zaplanowano 6 działań, z których zrealizowano/było w toku realizacji 5 działań. W okresie objętym kontrolą realizowano kampanie społeczne: „Reaguj na przemoc” (2013 r.; w jej ramach m.in. w czerwcu i wrześniu w 4 szkołach odbyły się spotkania z rodzicami uczniów nt. zjawiska przemocy), Akcja „Miś – nie bij mnie, kochaj mnie” (2014 r. adresowana do szerokiej społeczności lokalnej, angażująca placówki oświatowe), kampania społeczna „Nie daje mocy używanie przemocy” (2014 r., angażująca dzieci i młodzież, pedagogów, adresowana do uczniów i szerokiej społeczności lokalnej). W ramach tych kampanii realizowano działania profilaktyczne dla dzieci i młodzieży: warsztaty, spotkania ze specjalistami, pogadanki, emisje filmów podejmujących problematykę przemocy, konkurs plastyczny. W 2014 r. Klub integracji Społecznej przy OPS w Słubicach zorganizował warsztaty letnie dla dzieci pt. „Czas spędzony bez przemocy”; w ramach projektu „Przemoc to nie siła” realizowanego przez Stowarzyszenie „po PROstu” na zlecenie Gminy zrealizowano zajęcia dla dzieci „Teatryk profilaktyczny”. Zrealizowano także szereg działań ukierunkowanych na promowanie właściwych postaw rodzicielskich, np. w 2014 r. zorganizowano w Collegium Polonicum spotkanie z psychologiem Dorotą Zawadzką („Supernianią”), która wygłosiła wykład pt. „Mądrze kochać i wychowywać – rozmowa z dzieckiem”, zrealizowano w przedszkolach 2 spotkania edukacyjne psychologa z rodzicami nt. budowania przez rodziców prawidłowych relacji z dziećmi. W 2014 r. zrealizowano we współpracy z partnerem z Niemiec – Uniwersytetem dla Rodziców we Frankfurcie n. Odrą warsztaty pn. „Kształcić – towarzyszyć – wychowywać” z zakresu komunikacji z dzieckiem, pogłębianie więzi, itd. Opracowywano i upowszechniano w miejscach użyteczności publicznej informatory dot. zjawiska, ulotki informacyjne, zorganizowano wystawę prac konkursowych uczniów szkół nt. zjawiska przemocy. Na stronie internetowej Gminy regularnie zamieszczano informacje nt. podejmowanych przedsięwzięć związanych z pomocą ofiarom przemocy i profilaktyką zjawiska, artykuły o zjawisku i jego przejawach. OPS w Słubicach przyłączył się do programu „Niebieska Tarcza wobec Przemocy”.

Trzeci priorytet Programu pn. „Szkolenie służb zajmujących się przeciwdziałaniem zjawisku” obejmował 4 działania, z których 1 zrealizowano: w okresie objętym kontrolą szkoleniami objęto pracowników oświaty – w ramach posiedzeń rad pedagogicznych Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego prowadziła szkolenie z zakresu procedury „Niebieskie Karty”, zjawiska przemocy (2013 r.); prokurator – członek Zespołu zrealizował cykl szkoleń w 4 szkołach podstawowych dot. reagowania pracowników oświaty na przemoc, realizacji procedury „Niebieskie Karty, przestępstwa przemocy i jego zgłaszania do organów

ścigania (kwiecień – czerwiec 2014 r.). Przeprowadzono szkolenia dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz przedstawicieli służb i instytucji zajmujących się problematyką, w tym pracowników socjalnych OPS: w lipcu 2013 r. o szkolenie pt. „Zespół Interdyscyplinarny a kazusy prawne”, we wrześniu 2014 r. zorganizowano szkolenie pt. „Praktyczne aspekty stosowania procedury „Niebieskie Karty” – krok po kroku”. Członkowie Zespołu uczestniczyli też w konferencji „Działamy profilaktycznie – przeciw przemocy” zorganizowanej przez Powiat Słubicki.

Kolejny priorytet dotyczył przedsięwzięć podejmowanych w zakresie zapewnienia ochrony i udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą. W tym obszarze pogłębiano współpracę instytucji wspierających ofiary przemocy w ramach działalności Zespołu interdyscyplinarnego i podejmowanych wspólnie przedsięwzięć, oferowano, poszerzano i propagowano ofertę poradnictwa specjalistycznego (prawnego, psychologicznego) dla ofiar przemocy (opisana w pkt. 2 protokołu kontroli), monitorowano sytuację rodzin dotkniętych przemocą w ramach pracy grup roboczych, upubliczniano informację o lokalnych służbach i instytucjach działających na rzecz ofiar przemocy oraz ich ofertę. Na 10 działań zaplanowanych w tym priorytecie 4 zrealizowano/były w trakcie realizacji.

Realizacji piątego priorytetu dotyczącego oddziaływań na osoby stosujące przemoc miało służyć organizowanie dla nich poradnictwa i pomocy psychologicznej terapeutycznej uzależnień, specjalisty ds. ofiar i sprawców przemocy w Punkcie Konsultacyjnym, informowanie o możliwości skorzystania z programu korekcyjno – edukacyjnego oraz kierowanie sprawców do wykonywania prac społecznie użytecznych. Spośród 3 zaplanowanych działań 2 były w trakcie realizacji.

Z analizy przedłożonej dokumentacji wynika, że w okresie objętym kontrolą podjęto działania w ramach wszystkich priorytetów Gminnego Programu a do dnia kontroli zrealizowano/w trakcie realizacji było ok. 50% działań, przy czym należy podkreślić, że realizacja Programu przyjętego w drugiej połowie 2013 r. jest przewidziana na 5 lat.

[Dowód: akta kontroli str. 21-77]

Nie stwierdzono uchybień w realizacji zadania.

2. Infrastruktura pomocy kierowanej do osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

W okresie objętym kontrolą żaden klient z terenu Gminy Słubice nie korzystał w związku z wystąpieniem przemocy w rodzinie z całodobowego ośrodka wsparcia. W badanej dokumentacji nie stwierdzono odnotowanych zgłoszeń w tym zakresie.

W 2013 r. na terenie Gminy realizowano projekt systemowy Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w ramach podzadania „Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej.” Jednym z celów projektu było zapobieganie problemom dezintegracji życia rodzinnego, w tym przemocy w rodzinie, współzależnościom, bezradności opiekuńczo – wychowawczej, sytuacjom kryzysowym. Do adresatów projektu (90 osób, z czego 46 osób w 2013 r.), m.in. kobiet zgłaszających problemy opiekuńczo – wychowawcze adresowano zajęcia indywidualne i terapię grupową nastawioną na rozwiązywanie indywidualnych problemów, problemy uzależnień, współzależności, terapię par i związków w celu poprawy relacji w rodzinie, warsztaty ukierunkowane na problematykę przemocy w rodzinie i zapobiegania agresji (36 godzin), Trening Kompetencji i Umiejętności Społecznych (planowanie życia rodzinnego, zawodowego i społecznego).

W 2013 i 2014 r. Burmistrz Słubic ogłaszał zarządzeniami otwarte konkursy ofert na realizację zadań publicznych z zakresu pomocy społecznej, a wśród nich na zadanie pn. „Prowadzenie działalności interwencyjno – wspierającej oraz poradnictwa psychologiczno – prawnego na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie”. W 2013 r. Urząd Miejski w Słubicach dofinansował kwotą 9 tys. zł ofertę złożoną przez Stowarzyszenie „po PROstu” pn. „Przemocy w rodzinie mówimy dość”. Oferta stowarzyszenia była promowana w Ośrodku Pomocy Społecznej poprzez ulotki informacyjne i plakaty. W ramach projektu w Punkcie Konsultacyjnym w Słubicach 3 razy w tygodniu realizowano konsultacje psychologiczne i terapię (łącznie 84 godziny; skorzystały z nich 24 osoby), konsultacje prawne (łącznie 21 godzin; skorzystało z nich 6 osób), prowadzono wykłady specjalistyczne (3 z zakresu prawa, 2 psychologiczne) nt. zjawiska przemocy, jego przejawów, praw pokrzywdzonych, procedury „Niebieskie Karty”, zagadnień z zakresu prawa rodzinnego – zrealizowano 24 godziny wykładów w okresie od września do października 2013 r. Łącznie z oferty skorzystały 42 osoby dotknięte przemocą w rodzinie. W 2014 r. ponownie zadanie realizowało Stowarzyszenie po PROstu, które realizowało ofertę podobną do ubiegłorocznej: poradnictwo prawne, psychologiczne, wykłady specjalistyczne oraz teatrzyk profilaktyczny dla dzieci. Z uwagi na fakt, że w dniu kontroli nie zostało jeszcze złożone sprawozdanie z realizacji zadania, brak szczegółowej informacji o liczbie ofiar przemocy w rodzinie objętej poradnictwem specjalistycznym i terapią. Zgodnie z informacją specjalisty ds. ofiar i sprawców przemocy w rodzinie, w Punkcie Konsultacyjnym udzielono pomocy i informacji 30 osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.

W 2014 r. poradnictwo specjalistyczne było świadczone w siedzibie Ośrodka Pomocy Społecznej: psychologiczne w wymiarze 20 godzin tygodniowo oraz rodzinne w sprawach

m.in. przemocy w rodzinie, problemów wychowawczych – w godzinach pracy OPS. Oferta poradnictwa była upubliczniona, m.in. na stronie internetowej.

Reasumując, w okresie objętym kontrolą do ofiar przemocy w rodzinie oraz osób zagrożonych przemocą kierowano ofertę poradnictwa specjalistycznego, wykłady, warsztaty, zajęcia indywidualne, terapię grupową świadczoną w ramach punktu konsultacyjnego, ośrodka pomocy społecznej, projektu systemowego.

[Dowód: akta kontroli str. 78-165]

Nie stwierdzono uchybień w realizacji zadania.

3. Zespół interdyscyplinarny.

W dniu 31 marca 2011 r. przyjęto Uchwałę Nr VI/49/2011 Rady Miejskiej w Słubicach w sprawie trybu powoływania i odwoływania członków Interdyscyplinarnego Zespołu do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania. Uchwała została zmieniona uchwałą Nr XLVIII/369/2013 Rady Miejskiej w Słubicach z dnia 28 listopada 2013 r.; zmiana ta dotyczyła rozszerzenia wykazu podmiotów typujących członków do Zespołu o Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Szpital Powiatowy” w Słubicach. Do uprawnionych podmiotów zostały skierowane pisemne prośby o wskazanie przedstawicieli do udziału w pracach Zespołu. Następnie z tymi instytucjami zostały zawarte stosowne porozumienia. Zarządzeniem Nr 234/2011 Burmistrza Słubic z dnia 15 września 2011 r. został powołany 9 – osobowy Interdyscyplinarny Zespół do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, w skład którego weszli przedstawiciele wszystkich podmiotów uprawnionych do wytypowania swoich przedstawicieli do jego prac. 13 grudnia 2013 r., w związku z upływem dwuletniej kadencji działalności Zespołu, został powołany Zarządzeniem Nr 330/2013 Burmistrza Słubic nowy Interdyscyplinarny Zespół w 10 – osobowym składzie członków reprezentujących wszystkie podmioty ustawowo uprawnione do wytypowania swoich przedstawicieli do prac Zespołu.

W dokumentacji brak porozumienia zawartego pomiędzy Burmistrzem a Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Członkowie Zespołu podpisali Oświadczenia zobowiązujące ich do zachowania poufności danych uzyskanych przy realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

Na podstawie analizy protokołów z posiedzeń zespołu stwierdzono, że w 2013 r. odbyły się 4 spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego: 28 marca, 17 maja, 19 września oraz 19 grudnia, natomiast w 2014 r. do dnia kontroli – 6 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego:

23 stycznia, 19 marca, 15 kwietnia, 29 sierpnia, 26 września oraz 12 listopada. W analizowanym okresie dwukrotnie zdarzyła się sytuacja miesięcznego przekroczenia terminu zwołania posiedzenia Zespołu określonego w art. 9a pkt. 7 cyt. wyżej ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Z posiedzeń Zespołu były sporządzane protokoły, wraz z dołączoną listą obecności. Z analizy list obecności wynika, że we wszystkich posiedzeniach w 2013 r. wzięło udział od 8 do 9 członków, czyli od ok. 92% składu. W 2014 r. w 6 posiedzeniach wzięło udział od 6 do 9 członków Zespołu, czyli średnio od ok. 75% składu. O terminach i przedmiocie posiedzeń członkowie byli informowani pisemnie.

Z analizy protokołów posiedzeń wynika, że działalność Zespołu, obok realizacji procedury „Niebieskie Karty”, polegała na: zaangażowaniu się jego przedstawicieli w diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy oraz opracowaniu gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar i włączeniu w realizację zaplanowanych w nim działań, jak np. planowanie i włączanie się w kampanię społeczną dot. zjawiska przemocy w rodzinie pn. „Postaw na Rodzinę”, „Reaguj na Przemoc”, „Nie daję mocy używaniu przemocy” uczestniczenie członków Zespołu w posiedzeniach rad pedagogicznych w szkołach z prelekcjami dot. przemocy, udział członków w konferencji powiatowej dot. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Członkowie Zespołu podnosili swoje kwalifikacje w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej: odbyli szkolenia z przedmiotowej problematyki, mieli też dostęp do fachowej literatury oraz czasopism.

[Dowód: akta kontroli str.166-239]

Zadanie realizowane z uchybieniami w zakresie zawierania porozumień pomiędzy Burmistrzem Słubic a wszystkimi uprawnionymi podmiotami oraz częstotliwości posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego.

4. Realizowanie procedury „Niebieskie Karty”.

Na terenie Gminy Słubice jest realizowana procedura „Niebieskie Karty”. W 2013r. według wykazu Kart sporządzono 84 karty, natomiast w 2014r. do dnia kontroli zarejestrowano 61 formularzy. Przeanalizowano 11% dokumentacji dot. problemu przemocy w rodzinie, tj.: 16 akt osobowych osób, w której istniał problem przemocy w rodzinie. Podejmowanie procedury w badanej dokumentacji w 3 przypadkach odbywało się bez zachowania terminowości określonej w §7 ust.1 oraz § 8 ust.1 cyt. wyżej rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty” (w każdym przypadku o trzy dni).

Każdy analizowany formularz był datowany i potwierdzany przez przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego w wyznaczonym na formularzu „Niebieskiej Karty – A” miejscu. Ustalono również, że otrzymane formularze „Niebieska Karta - A” przekazywane były członkom grupy roboczej z zachowaniem ustawowego terminu (w aktach potwierdzenia przekazania).

Zgodnie z procedurą „Niebieskie Karty” na posiedzenia Zespołu zapraszane są osoby, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie, podczas których wypełniane są formularze „NK – C”. Natomiast osoby, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie nie zawsze są wzywane na spotkania Zespołu lub grupy roboczej (w badanej dokumentacji tylko w dwóch przypadkach stwierdzono pisma wzywające domniemanych sprawców przemocy w rodzinie). Jest to praktyka niezgodna z §17.1. cyt. rozporządzenia.

Z kontrolowanej dokumentacji („Niebieska Karta-C”) wynika, że wszystkim rodzinom, w których wszczęto procedurę „Niebieskie Karty” zaplanowano pomoc. Pomoc polegała między innymi na: przygotowywaniu wniosków do sądu, do prokuratury, cyklicznych rozmowach wspierających z pracownikiem socjalnym, cyklicznych wizytach pracownika socjalnego w środowisku, współpracy pedagoga z rodziną, współpracy psychologa z dzieckiem, podjęciu leczenia psychiatrycznego.

W celu rozwiązywania problemów związanych z występowaniem przemocy w rodzinie dla każdej rodziny utworzono grupę roboczą. Fakt powoływania tych grup jest dokumentowany na odpowiednim formularzu. Z przeanalizowanych formularzy powołań tych grup wynika, że w ich skład przeważnie wchodziło dwóch pracowników socjalnych (jeden pracownik socjalny PCPR) oraz policjant. Nie powoływano przedstawiciela Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych mimo, że rozpoznawano w niej problem główny jakim było nadużywanie alkoholu przez któregoś z członków rodziny oraz pedagoga mimo obecności dzieci w rodzinie. Analiza akt badanych podczas czynności kontrolnych uwidacznia brak wyznaczania kierunków i celów pracy z rodzinami w ujęciu współpracy interdyscyplinarnej. Wskazane byłoby zatem powoływanie optymalnej liczby członków grupy roboczej, co pozwoli na wielotorowy charakter udzielanej pomocy, a w efekcie przyspieszy proces trwałego rozwiązania problemu przemocy i zapobiegnie destrukcji rodziny.

Badana dokumentacja – akta rodziny, zawierała formularze „Karta Pracy z Rodziną”, na którym planowano pracę z rodziną tzn.: opisywano problemy sytuacji rodziny, potrzeby i oczekiwania jej oraz propozycje pomocy. W Karcie tej zawarto również informacje

o strukturze rodziny (liczba członków, stopień pokrewieństwa). Analiza dokumentacji udostępnionej w trakcie czynności kontrolnych wykazała, że oferty pomocy wyznaczone w powyższych Kartach, nie były kierowane do wszystkich członków rodziny. Dokumentacja nie zawierała informacji o kierunkach i celach działań, ich weryfikacji oraz o ocenie realizacji tych działań. Wskazane byłoby sporządzanie takiego planu pomocy, którego konstrukcja określać będzie sposób współdziałania między rodziną dotkniętą przemocą domową, a Zespołem/grupą roboczą w celu przezwyciężenia jej trudnej sytuacji życiowej, w którym zawarte zostaną informacje o zasobach materialnych, niematerialnych rodziny, diagnozie indywidualnych potrzeb członków rodziny, celach pracy i działaniach, które pozwolą je zrealizować.

W wyniku podejmowanych działań przez grupy robocze na rzecz osób objętych procedurą „Niebieskie Karty” następuje rozpoznawanie indywidualnych uwarunkowań rodzin, klientki między innymi dbają o swoją sytuację zdrowotną (systematyczne leczenie chirurgiczne, psychiatryczne - w dokumentacji notatki z pobytu w szpitalu, wizyt u lekarzy specjalistów). Członkowie grup roboczych nie zakończyli pracy w tym zakresie, trwa kontynuacja działań.

W toku kontroli przeanalizowano dokumentację 5 rodzin, w odniesieniu do których zakończono realizację procedury „Niebieskie Karty.” Zamknięcie procedury każdorazowo następowało na wniosek grupy roboczej kierowany do Zespołu, zawierający dane o rodzinie oraz uzasadnienie wniosku. W 2 badanych przypadkach zamknięcie procedury nastąpiło podczas posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego w dniu 19 marca 2014 r., w 2 przypadkach – na posiedzeniu w dniu 15 kwietnia 2014 r. , zaś w 1 – na posiedzeniu w dniu 29 sierpnia. Czas trwania procedur w badanych sprawach wynosił od 14 (w 3 przypadkach) do 19 miesięcy. Każdą z tych procedur kończył dokument – Protokół w sprawie zakończenia procedury „Niebieskie Karty” zawierający: dane osób, których dotyczyła, datę rozpoczęcia procedury, skład grupy roboczej realizującej procedurę, terminy spotkań grupy roboczej oraz uzasadnienie zakończenia procedury. W protokole wskazano, czy stworzono plan pomocy rodzinie oraz czy został on zrealizowany, bez wskazania, czy osiągnięto założone cele. W 2 przypadkach odnotowano fakt opracowania i zrealizowania planu pomocy, zaś w 3 przypadkach – brak opracowania i realizacji takiego planu. Protokoły nie zawierały opisu podjętych w ramach procedury działań, tylko odniesienie do teczki klientów zawierających całość dokumentacji w sprawie. Wskazane jest zamieszczenie na protokołach najważniejszych działań podjętych w ramach procedury, zgodnie z §16 ust. 1 pkt. 3. Wszystkie protokoły zostały podpisane przez Przewodniczącego Zespołu.

Z protokołów wynika, że powodem zamknięcia 3 z analizowanych procedur było uzasadnione przypuszczenie o zaprzestaniu stosowania przemocy (w tym w 1 przypadku uzasadnienie poszerzono o realizację planu pomocy) w 1 przypadku jako powód wskazano „bezzasadność dalszego prowadzenia procedury”, bez wskazania okoliczności zamknięcia procedury określonych w § 18 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularza „Niebieska Karta”, zaś w 1 – dokonano rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań. W 3 przypadkach procedura została zakończona w związku z oddzielnym zamieszkaniem ofiar przemocy oraz sprawców. Wobec dwóch z tych rodzin nie zostały sporządzone plany pomocy – fakt ten został potwierdzony na protokołach zakończenia procedury (procedury trwały ponad rok), zatem nie można stwierdzić, na ile wpływ na ustanie w nich przemocy miała działalność grupy roboczej. W pozostałych dwóch przypadkach decyzję o zakończeniu procedury podjęto w oparciu o wnioski z prowadzonego monitoringu (odnotowywano brak nowych incydentów stosowania przemocy; w 1 przypadku po zrealizowaniu planu pomocy) oraz oświadczeń ofiar przemocy w rodzinie, że sprawcy zmienili swoje zachowanie wobec nich, nie stosują przemocy, nie wszczynają awantur; osoby pokrzywdzone czują się bezpieczne. Z analizowanej dokumentacji rodzin, wobec których zakończono procedurę wynika, że grupy robocze spotykały się w ich sprawach od 3, do 7 razy, a w 1 przypadku – 15 razy.

[Dowód: akta kontroli str.240-463]

Zadanie realizowane z uchybieniami pod względem oddziaływań Zespołu na osoby, wobec których istnieje podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie, powoływania składu grup roboczych, planowania i dokumentowania działań podejmowanych na rzecz rodziny dotkniętej przemocą domową, zamykania procedury „Niebieskie Karty”.

5. Warunki realizacji zadania przez OPS

Podczas czynności kontrolnych sprawdzano akta dotyczące szkoleń kadry. Kontrolującym przedstawiono zaświadczenia ukończonych szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Każdy z pracowników socjalnych uczestniczył w szkoleniu dot. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Panie uczestniczyły w szkoleniach pn.: Praca z ofiarami przemocy; Budowania zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie; Zespół interdyscyplinarny, a kazusy prawne;

Praktyczne aspekty stosowania formularzy „Niebieskie Karty” krok po kroku. Procedura ogólna i dla nieletnich; Przemoc w rodzinie wobec kobiet.

W dniu kontroli Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Słubicach zatrudniał 10 pracowników socjalnych (10 etatów), co w przeliczeniu na liczbę mieszkańców w Gminie daje średnio 1990,7 osób. Ośrodek spełnia wymogi zatrudnienia pracowników socjalnych, określonych w art. 110 ust.11 ustawy o pomocy społecznej, który stanowi:, że „ośrodek pomocy społecznej zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności Gminy w stosunku jeden pracownik socjalny na 2 tys. mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących”.

Na jednego pracownika socjalnego przypadają średnio 74 środowiska, przy czym mowa tu o wszystkich środowiskach korzystających z jakiegokolwiek formy pomocy społecznej. Każdy z pracowników zajmował się także rodzinami, w których istnieje przemoc domowa. Według stanu na dzień kontroli na terenie Gminy czynnych środowisk, w których ujawniono problem przemocy domowej było 79 (średnio blisko 8 środowisk na jednego pracownika socjalnego).

[Dowód: akta kontroli str.464-485]

Nie stwierdzono uchybień w realizacji zadania.

WNIOSKI:

Poddając ocenie sposób realizacji kontrolowanych zadań nie stwierdzono uchybień pod względem:

1. Gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
2. Realizacji działań interwencyjnych, poradnictwa adresowanego do osób zagrożonych i dotkniętych przemocą w rodzinie,
3. Powołania i składu Zespołu Interdyscyplinarnego.

Poddając ocenie sposób realizacji kontrolowanych zadań stwierdzono nieprawidłowości w zakresie:

1. Braku wszystkich porozumień zawieranych pomiędzy Burmistrzem Słubic, a uprawnionymi podmiotami,
2. Częstotliwości posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego,

3. Oddziaływań Zespołu na osoby, wobec których istnieje podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie,
4. Powoływania składu grup roboczych,
5. Planowania i dokumentowania pomocy osobom objętym procedurą „Niebieskie Karty”,
6. Sposobu zamykania procedury „Niebieskie Karty”.

Odpowiedzialność za stwierdzoną nieprawidłowość w zakresie niedopełnienia formalności związanych z zawarciem porozumień o współpracy z podmiotami typującymi członków Zespołu Interdyscyplinarnego ponosi burmistrz. Za nieprawidłowości w zakresie realizacji procedury „Niebieskie Karty” i pracę Zespołu Interdyscyplinarnego w Słubicach odpowiedzialność ponosi Przewodniczący Zespołu.

Na tym kontrolę zakończono.

Dokonano wpisu do książki kontroli pod nr 3.

Pouczenie

Na podstawie § 18 ust.1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 czerwca 2011r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 126, poz. 718) kierownik jednostki może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając, w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyn tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu przez kierownika jednostki nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych.

Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu kontroli.

W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego wobec zastrzeżeń.

Pisemne zastrzeżenie do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów. Zespół inspektorów przeprowadza dodatkowe czynności kontrolne, jeżeli z analizy zastrzeżeń wynika potrzeba ich podjęcia. Z przeprowadzonych dodatkowych czynności kontrolnych sporządza się protokół.

Jeżeli zespół inspektorów stwierdza zasadność zastrzeżeń, dokonuje zmian w protokole kontroli. W razie nieuwzględniania zastrzeżeń, w całości lub części, zespół

inspektorów zajmuje stanowisko na piśmie i przekazuje je do akceptacji Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego. Stanowisko w sprawie zgłoszonych zastrzeżeń przekazuje się kierownikowi jednostki podlegającej kontroli.

Niniejszy protokół kontroli sporządzono w trzech jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden otrzymuje:

1. Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Słubicach;
2. Burmistrz Słubic;
3. WPS LUW a/a.

Kontrolujący:

**Inspektor Wojewódzki
w Oddziale Nadzoru i Kontroli
w Pomocy Społecznej
w Wydziale Polityki Społecznej**

Anna Obiegło

**Inspektor
w Oddziale Nadzoru i Kontroli
w Pomocy Społecznej
w Wydziale Polityki Społecznej**

Wiesława Mikołajczyk

**Kierownik
Ośrodka Pomocy Społecznej w Słubicach**

Z up. Burmistrza

Alina Baldys

**Ośrodek Pomocy Społecznej
w Słubicach**

Gorzów Wlkp. dnia ...26.03.... 2015 r.

Słubice, dnia ...2.04.. 2015r.